

cích zraněních, které by mladší člověk přežil, může mít starší osoba díky přidruženým chorobám potíže s kompenzací porazového stavu a zemřít až později na komplikace. Zajímavý je údaj o přežívání 27 % chodců delší dobu než 24 hodin ve vztahu ke statistikám dopravní nehodovosti, které vede Policie ČR, a ve kterých se osoby přežívající déle než 24 hodin po nehodě neoznačují jako smrtelné dopravní úrazy. Tímto vzniká zkreslení široce dostupných dat, na které je třeba vždy nahlížet s určitým odstupem.

ZÁVĚR

Z výsledků studie vyplynulo, že jedním z nejpálčivějších problémů dopravní nehodovosti u chodců je nadužívání alkoholu, a to zejména u mužů. Dále byla zjištěna závislost na legislativních změnách v dopravě, které mají přímý vliv na počet smrtelných nehod chodců. Práce vesměs potvrdila některé dřívější ukazatele týkající se druhu závažnosti poranění u jednotlivých typů střetů a nastínila některé měnící se trendy zejména ve věkovém složení obětí dopravních nehod a období, kdy nejčastěji dochází k dopravním nehodám.

LITERATURA

1. **Adámek T., Hladík J., Štefan J., Vyhnánek F.** Epidemiologická studie smrtelných úrazů pitvaných v Ústavu soudního lékařství 3. LF UK a FNKV v Praze v letech 1996–1999. *Soud. Lék.*, 46, 2001, s. 21–33.
2. **Hirt M., Krejzlík Z., Mráz J., Vorel F.** Dopravní nehody. In: KOLEKTIV AUTORŮ: *Soudní lékařství*. Praha: Grada, 1999, s. 243–258.
3. **Krejzlík Z.** Smrtelné dopravní úrazy na jižní Moravě v období 40 let. *Soud. Lék.*, 38, 1993, s. 17–21.
4. **Mueller B.** *Gerichtliche Medizin*. Berlin: Springer-Verlag, 1975, s. 666–667.
5. **Nahum M. A., Melvin W. J.** *Accidental Injury*. New York: Springer Verlag, 1993, s. 539–564.
6. **Saukko P., Knight B.** *Knights Forensic Pathology*. London: Edward Arnold Ltd, 2004, s. 291–295.
7. **Straka L., Štuller F., Novomeský F.** Letálne intoxikácie alkoholom a úmrtia v ťažkom stupni opitosti v regióne severného Slovenska v rokoch 1994–1996 a 2003–2005: Súdnolekárska komparatívna štúdia. *Soud. Lék.*, 53, 2008, s. 2–7.
8. **Štuller F., Novomeský F.** Smrtelné úrazy bicyklistov. *Soud. Lék.*, 44, 1999, s. 2–9.
9. **Vorel F.** Dopravní nehody chodců. *Soud. Lék.*, 38, 1993, s. 32–36.
10. **Vorel F.** Podíl řidičů osobních automobilů s etanolem v krvi v běžném provozu. *Soud. Lék.*, 49, 2004, s. 38–42.
11. *Statistické ukazatele*. ÚZIS [on line]. [cit. 5. 12. 2008]. Dostupné na <http://www.uzis.cz/cz/dps/index.html>

MUDr. Tomáš Vojtíšek,
Ústav soudního lékařství LF MU
Tvrdého 2a, 602 00 Brno
tel: +420 543 426 542
e-mail: tomas.vojtisek@fnusa.cz

RECENZE

EUGEN STROUHAL, ALENA NĚMEČKOVÁ: TRPĚLI I DÁVNÍ LIDÉ NÁDORY?

Kniha obsahuje 191 stran textu včetně citované literatury, vysvětlivek méně známých pojmů a souhrnu. Jednotlivé kapitoly jsou názorně doplněny černobílými i barevnými obrázky, které dokládají vznik nádorového onemocnění v lidské populaci již od starověku.

Autoři věnují zmínku výskytu nádorů u rostlin a také živočichů, žijících na svobodě nebo v zajetí. Největší rozsah však zaujímá historie nádorů u lidí, doložená písemnými či ikonografickými prameny. Nenásilným způsobem je čtenář seznamován se vznikem nového oboru – paleopatologie, který je při výzkumu nádorů v České republice založen na multidisciplinárním přístupu, kdy kromě makroskopického popisu jsou plně využity radiodiagnostické metody i mikroskopické vyšetření nádorů s aplikací moderních diagnostických přístupů.

I když vzhledem k odolnosti vůči posmrtným změnám patří díky zachování struktury k nejčastěji zkoumaným nádorům kostní tkáň, tak ve výčtu autorům nechybí ani nálezy nádorů měkkých tkání u mumií.

Zajímavé jsou i paleopatologické doklady o chirurgické léčbě nádorů v dávných dobách. Kniha bezesporu přináší přitažlivé a literárně zdařile zpracované informace o výskytu nádorů lidské populace v minulosti a lze předpokládat, že jednotlivé kapitoly osloví nejen odborníky, zainteresované po stránce medicínské, ale i všechny čtenáře, kteří se zajímají o vývoj závažných onemocnění člověka i v dobách dávno minulých.

P. Klír